

SPEECH

Opening symposium “Verhalen over water”
Watersnoodmuseum

1 feb 2017

Dames en heren,

Dank voor uw uitnodiging om hier vandaag dit symposium te mogen openen. Dat doe ik heel graag want deze plek is belangrijk voor mij. Ik ben hier op 1 februari 2010 mijn werk als deltacommissaris begonnen. Op deze plek, want hier komen verleden, heden en toekomst samen. Ik ben er elk jaar opnieuw. Vandaag staan we met elkaar stil bij het leed dat de watersnoodramp in 1953 veroorzaakte. In het Deltaprogramma bouwen we aan de toekomst waarin we met elkaar proberen een ramp te voorkomen.

Dames en heren,

Ik ben van vóór de watersnood van 1953. Een paar maanden voor de ramp werd ik geboren. Ik heb de ramp dus niet bewust meegemaakt, maar op school en thuis werd er veel over gesproken. Dat heeft altijd een diep indruk op mij gemaakt. Na de ramp volgde de periode van de aanleg van de Deltawerken. Ook dat was indrukwekkend. Voor mij staan de Deltawerken, net als de Afsluitdijk, symbool voor de Nederlandse aanpak: robuust en daadkrachtig. Na de Deltawerken is het werk aan onze delta doorgedaan. Midden jaren '90 volgden de dreigingen vanuit de rivieren met grote evacuaties tot gevolg. Met het programma Ruimte voor de Rivier is er toen een omslag in het denken en de aanpak ontstaan: ook ruimte geven aan het water kan bijdragen aan veiligheid. Een samenspel van ruimte en dijken, het kan NL mooier maken.

In Nederland hebben we een lange traditie hoe je een delta leefbaar en bewoonbaar kan maken. Dat ging niet zonder slag of stoot. Rampen hebben zich door de eeuwen heen voltrokken, bewoners herstelden zich, trokken lessen en probeerden vaak een nieuwe aanpak. We reageerden altijd op een ramp.

In 2010 startte ik mijn werk als deltacommissaris. Ieder jaar op Prinsjesdag doe ik een voorstel aan het kabinet over de voortgang van het Deltaprogramma, het Deltaplan voor de 21^e eeuw. Er is geld beschikbaar in het Deltafonds en de Deltawet biedt het wettelijk kader voor mijn werk. We werken samen met alle partijen die zijn verenigd in de Deltacommunity. Die community komt ieder jaar op het Deltacongres bij elkaar. Inmiddels meer dan 1500 personen.

Met de maatregelen uit het Deltaprogramma proberen we een volgende watersnoodramp te voorkomen. Klimaatverandering zorgt voor omstandigheden waar we ons op moeten voorbereiden. De zeespiegel stijgt, de bodem daalt en ook extreem weer komt steeds vaker voor.

We zijn veilig maar ook kwetsbaar in dit land. Een nieuwe ramp kunnen we ons simpelweg niet meer permitteren. Want als het een keer misgaat, als de rivieren overvol zijn terwijl de zee het land binnendringt bij een zware storm of als onze zeekeringen gesloten zijn en het rivierwater niet weg kan, dan lopen grote delen van ons land gevaar. En dat geldt ook voor andere delen van ons land, zoals de IJsselvechtdelta. En dan zeg ik u, mocht zoiets gebeuren, dan zijn we voor decennia uit de wedstrijd vanwege een grote maatschappelijke ontwrichting.

We hebben dus veel te beschermen met elkaar. En we weten dat het altijd een keer kan gebeuren, want 100% veiligheid bestaat niet. Dan moeten we de gevolgen beperken. Ook daar werken we aan.

Sinds 1 januari doen we dat ook met nieuwe veiligheidsnormen in het hele land. Politiek bepaald. We kijken niet meer wat de kans is dat het water over de dijk komt, maar we kijken naar wat we achter de dijk te beschermen hebben. We kunnen de gevolgen van een ramp tot op postcode-niveau in kaart brengen en zo kunnen we ons land veel fijnmaziger beschermen.

Vorig jaar is de Deltawet geëvalueerd door een onafhankelijke commissie. Uit de evaluatie bleek dat de aanpak die we met elkaar hebben neergezet in het Deltaprogramma werkt en voor goede resultaten zorgt. Vorige week maakte het kabinet mijn herbenoeming als deltacommissaris bekend. Deze dag is voor mij daarom een bijzondere dag: ik mag vandaag mijn werk als deltacommissaris voortzetten voor een nieuwe periode. Het is voor mij dan ook een eer om hier aanwezig te zijn. Een betere plek om ook mijn tweede periode als deltacommissaris te beginnen kan ik mij niet voorstellen, in uw midden, bij de herdenking bij het nationale monument en in het Watersnoodmuseum.

U gaat het vandaag met elkaar hebben over verhalen. Verhalen zijn belangrijk. Voordat ik hierheen kwam heb ik nog even het boek van Kees Slager over de ramp doorgekeken.

Boordevol indrukwekkende verhalen. Soms zijn de verhalen beschreven, soms vertelt alleen de foto het hele verhaal. Hier, in het eerste deel van het museum, staan de verhalen van mensen die de ramp meemaakten centraal. Het is van ongeloofelijke waarde dat het museum blijft zoeken naar nieuwe verhalen over de ramp. Verhalen geven immers betekenis en zorgen voor verbinding.

Ook voor het Deltaprogramma gebruiken we een krachtig verhaal. Deze *narrative* over 'het waarom' van ons werk is ontstaan met alle partners. Het stáát. Het inspireert en het motiveert. Zoals de verhalen van mensen die een ramp of bijna ramp hebben meegemaakt, zoals uw verhalen mij inspireren en aanzetten

tot hard doorwerken aan de bescherming van ons allen tegen water.

Met elkaar werken we aan - als stip op de horizon- een veilig en veerkrachtig land, robuust, dat de extremen en de harde klappen van de natuur kan opvangen. Niet meer afwachten, maar handelen. Hopelijk op tijd.

Ik wens u een mooi symposium en veel waardevolle verhalen toe.